

รวมพลังชุมชนต้านมะเร็ง
(Coalition to fight Cancer in Community)

นโยบายการรวมพลังชุมชนต้านมะเร็งด้วยกลไกการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนสังคมไทย ให้มีความเข้าใจและตระหนักรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็ง โดยการพัฒนาศักยภาพที่ต้นแบบ การพัฒนาระบบจัดการ การรณรงค์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยง การป้องกัน การคัดกรอง และการรักษาที่เหมาะสม มีมาตรฐาน ระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่สิบสอง

ได้พิจารณารายงานเรื่อง รวมพลังชุมชนต้านมะเร็ง*

ชื่นชม ที่รัฐบาลให้ความสำคัญต่อโรคมะเร็งที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ที่สำคัญของประเทศและสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนการป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งแห่งชาติ

ชื่นชม ที่ภาคีเครือข่ายภาควิชาการ ได้แก่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คณะแพทยศาสตร์และการสาธารณสุข วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ และสถาบันมะเร็งแห่งชาติ ที่ได้ร่วมกันริเริ่มผลักดันให้ปัญหาโรคมะเร็งเป็นนโยบายสาธารณะ

รับทราบ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพยายามที่จะช่วยกันแก้ปัญหาแต่การดำเนินงานส่วนใหญ่ยังจำกัดอยู่ในภาครัฐ

กังวล ต่อภัยของมะเร็งที่คุกคามประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากประชาชนไม่รับรู้ข้อมูลและตระหนักถึงความสำคัญของการหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงเพื่อการป้องกันโรค โดยเฉพาะพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคและการเฝ้าระวังสารก่อมะเร็งที่อยู่รอบตัว

กังวล ต่อข้อจำกัดของผู้ป่วยและญาติ/บุคคลทั่วไปในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งที่ถูกต้อง รวมทั้งวิธีการดูแลรักษาโรค ปัจจุบันโรคมะเร็งหลายชนิดสามารถรักษาให้หายขาดได้ โดยเฉพาะมะเร็งระยะเริ่มต้น แต่ด้วยการรับข้อมูลผ่านสื่อสังคม ที่อาจให้ข้อมูลไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้ป่วยเสียโอกาสที่จะได้รับการรักษาที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

ตระหนัก ว่าต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลที่ได้รับการกลั่นกรองว่ามีความถูกต้องผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์กับประชาชน โดยการรวมพลังกันทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการและเครือข่ายภาคประชาชน

*เอกสารสมัชชาสุขภาพ ๑๒ / หลัก ๓

เห็นว่า การดำเนินงานจะสำเร็จได้ต่อเมื่อมีการบูรณาการในพื้นที่ เน้นเรื่องการป้องกันและควบคุมโรค โดยการสร้างความตระหนักเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคและลดปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อมและการคัดกรองโรค ตามแผนการป้องกันและควบคุมโรคมาเร็งแห่งชาติ

จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑. ขอให้กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมการแพทย์ กรมควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ร่วมกับ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับเครือข่ายผู้ป่วยมาเร็ง องค์กรศาสนา และเครือข่ายภาคประชาสังคม ให้เห็นความสำคัญของปัญหาโรคมาเร็ง และสนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนเพื่อแก้ปัญหาโรคมาเร็ง โดยใช้งบประมาณของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ กองทุนอื่นๆ และงบประมาณหรือทรัพยากรขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ สนับสนุนให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในชุมชนและผู้มีประวัติครอบครัวเจ็บป่วยด้วยโรคมาเร็ง ตระหนักและเข้าถึงการคัดกรองโรคมาเร็งปากมดลูก โรคมาเร็งลำไส้ใหญ่และไส้ตรง โรคมาเร็งเต้านม และมาเร็งอื่นๆ ที่เป็นปัญหาสำคัญในระดับประเทศและพื้นที่ ตามสิทธิประโยชน์ที่กำหนดในระบบหลักประกันสุขภาพอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง ด้วยเครื่องมือที่ทันสมัย เพื่อตรวจหาเชื้อมาเร็งในระยะเริ่มต้น ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสรักษาให้หายขาด อันเป็นการลดภาระและค่าใช้จ่ายในการรักษา ทั้งของผู้ป่วย ครอบครัว และประเทศชาติโดยรวม

๑.๒ พัฒนาและสนับสนุนผู้นำในชุมชน เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุข เครือข่ายจิตอาสา เครือข่ายผู้ป่วยมาเร็ง เครือข่ายภาคประชาสังคม หน่วยงานภาครัฐ เยาวชน ประชาชนทั่วไป องค์กรศาสนา ภาคการศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ให้ร่วมกันสร้างความตระหนักรู้แก่ชุมชน ในการป้องกัน คัดกรอง เพื่อค้นหาผู้ป่วยในระยะแรกและให้ได้รับการรักษาอย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีสิทธิในการตัดสินใจทางเลือกที่เหมาะสม ทั้งการแพทย์แผนปัจจุบัน การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้าน ในการรักษา ดูแลผู้ป่วยในระยะแรก และระยะท้ายให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

๒. ขอให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับภาคีเครือข่ายวิชาการ และหน่วยบริการสุขภาพทั้งในและนอกกระทรวงสาธารณสุข เครือข่ายสื่อทั้งสื่อภาครัฐและสื่อเอกชน เครือข่ายผู้ป่วย องค์กรศาสนา ภาคการศึกษา เครือข่ายภาคประชาสังคม เครือข่ายผู้บริโภค ภาคีเครือข่ายวิชาการ/วิชาชีพ และเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักรู้เรื่องการตรวจสุขภาพประจำปีเพื่อคัดกรองโรคมาเร็ง รวมทั้งดำเนินการพัฒนาและขยายพื้นที่ต้นแบบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคมาเร็งในทุกจังหวัด

๒.๒ สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health literacy) เกี่ยวกับโรคมาเร็ง และการดูแลรักษาสุขภาพโดยใช้หลากหลายทางเลือก เน้นการดำเนินชีวิตโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยเครื่องมือในการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ ที่เข้าใจได้ง่าย รวมทั้งสร้างความมั่นใจแก่ผู้ป่วยในการใช้บริการทางการแพทย์แผนปัจจุบัน

๒.๓ รณรงค์ป้องกันและคัดกรองมะเร็งด้วยการจัดการปัจจัยแวดล้อมที่เสี่ยงต่อสุขภาพทั้งจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม และลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคมะเร็งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยปลูกฝังเริ่มต้นตั้งแต่เด็กวัยเรียน

๒.๔ สร้างช่องทางสื่อสารในเรื่องของการป้องกันโรคมะเร็งที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น เครื่องมือหรือแอปพลิเคชันในการประเมินความเสี่ยงของตนเอง รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือประเมินความเสี่ยงของชุมชนต่อโรคมะเร็ง

๓. ขอให้สถาบันมะเร็งแห่งชาติ โรงพยาบาลมะเร็งภูมิภาค กรมการแพทย์ กรมควบคุมโรค กรมอนามัย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เครือข่ายสื่อ เครือข่ายผู้ป่วย เครือข่ายผู้บริหาร องค์กรศาสนา ภาคประชาสังคม และเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเฝ้าระวัง ตรวจสอบและติดตามข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง (Fake news) ที่ส่งผลต่อความเข้าใจผิดเกี่ยวกับโรคมะเร็ง ปัจจัยเสี่ยง การป้องกัน และการรักษาโรค รวมถึงมีการจัดการและแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง และเผยแพร่ข้อมูลแก่ประชาชน ในเรื่องเกี่ยวกับการแพทย์แผนปัจจุบัน การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้าน

๔. ขอให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และหน่วยงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงทางพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อโรคมะเร็ง การพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพของประชาชน พัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลดปัจจัยเสี่ยง อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกัน ดูแล รักษาโรคมะเร็ง และการสร้างเครื่องมือในการตรวจคัดกรองมะเร็งชนิดต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการวิจัยด้านการแพทย์แผนปัจจุบัน การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้าน และนำไปขยายผลในการป้องกัน ดูแล รักษา พื้นฟูผู้ป่วยโรคมะเร็ง และนำผลงานวิจัยเผยแพร่สู่ประชาชนอย่างทั่วถึง

๕. ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ รายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔